

Cat.4 # 5 Europa-Afrika -Verzoeningsconferentie, in Berlijn, 18 en 19 november 2005.

Door Pieter en Helene Bos.

De zaal barstte bijna van vreugde. Veel mensen hadden nog tranen op hun wangen van de schuldbelijdenissen, maar het was duidelijk dat er in de hemelse gewesten iets was verbroken en een nieuw iets was geboren.

De bijeenkomst in Berlijn was heel bijzonder. We vertellen er hier chronologisch over, zodat jullie het kunnen volgen wanneer je erin meegeleefd hebt.

Aanloop

Voor de bijeenkomst in Berlijn waren 21 Afrikaanse geestelijke leiders uitgenodigd. Aan drie daarvan was een visum geweigerd, helaas. Naast de 18 die wel tot Europa toegelaten waren, waren er nog een veertigtal Afrikanen, die hun eigen reis betaald hadden. Sommigen daarvan kwamen uit Afrika, de meesten uit de Afrikaanse diaspora. (Vanaf België tot en met de VS.)

Op donderdag, de 17e november 2005, hadden we een bijeenkomst van de Council (waar wij deel van uit maken), de groep die voor dit verzoeningsproces verantwoordelijk is; de core-groep, een klein groepje daaruit, begeleidde het proces in praktische zaken. In zowel de core-groep als in de council zaten ook diverse Afrikaanse leiders.

Op de avond van de 17e vergaderden de Afrikanen apart. Onder de bijna zestig Afrikanen zelf moest eerst gepraat worden voordat ze er klaar voor waren om de schuldbelijdenissen van de Europeanen aan te horen. Zoals er nog verzoening nodig is tussen Europese landen onderling is dat ook het geval tussen Afrikaanse landen onderling. Er waren bijv. stammen in Afrika die leden van andere stammen verkochten aan de slavenkopers. Er waren in het verleden stamhoofden die een verdrag sloten met een Europees land (of vertegenwoordigers daarvan) dat door andere stammen als verraad werd gevoeld. De meeste Afrikaanse vertegenwoordigers spreken elkaar normaal eigenlijk niet of weinig. Ze moesten tegenover elkaar ook hun boosheid of pijn kunnen uitspreken. Dat is ook gebeurd. In de 2e helft van de avond werd de council gevraagd erbij aanwezig te zijn, gewoon achter hen zittend als toehoorder. Toen spraken ze eigenlijk tot ons, dat konden we merken.

Ze begonnen hun gevoelens t.o.v. de Europese landen te uiten, en hoe zij bepaalde ontwikkelingen hadden ervaren. Dat was opnieuw onthullend en beschamend voor ons. We hadden wel een aantal zaken begrepen tijdens dit verzoenings-proces, maar we begrepen nu nog beter hoe hard bepaalde dingen aangekomen waren en hoe desastreus bepaalde ontwikkelingen, begonnen door Europese (onder-)handelaars, uitgewerkt hebben voor het continent Afrika.

Vrijdagmorgen begon de conferentie, met ruim 400 deelnemers in totaal. Er werd gesproken over hoe de "Berlijn-Congo conferentie" van 1884-1885 tot stand kwam, wat er daarna is gebeurd, en hoe het proces van schuldbelijden de afgelopen jaren is verlopen.

s' Avonds kwamen de deelnemers uit de verschillende Europese landen bij elkaar, om over hun aandeel te spreken. Uit Nederland waren er ruim twintig mensen (waaronder vier mensen die uit Almere kwamen, die we niet kenden, en waarmee we pas weer terug in Almere gesproken hebben). Pieter en ik hadden een "proeve" van de schuldbelijdenis bij ons. Die hebben we besproken. Er werd bijgeschaafd, geaccentueerd. In de avond vergaderden ook de Afrikanen opnieuw samen, om hun proces van vergeving en verzoening voort te zetten. In de grote zaal beleden toen vertegenwoordigers uit de Europese landen wat zij zelf voelden als grote schuld van hun land. Voor Nederland hebben twee meelevende bidders uit het gebedsnetwerk en Pieter dat gedaan. Ze deden het heel goed, kort en kernachtig.

Het was belangrijk dat dit gebeurde, ook al waren daar toen dus geen Afrikanen bij. Het hielp de Europese aanwezigen om (nog meer, als dat nog nodig was) doordrongen te raken van de immensiteit van onze schuld. Al de aanwezigen waren er omdat ze zich ervan bewust waren dat Europa een echte schuld heeft/had tegenover Afrika, maar de belijdenissen op vrijdagavond verdiepten dat besef wezenlijk.

Op onze hotelkamer hebben Pieter en ik, n.a.v. het gesprek in de Nederlandse groep, een Statement of Confession opgesteld. Er was gevraagd om die zo kernachtig mogelijk te maken. Je vindt deze Statement als bijlage hierbij.

Op Zaterdagmorgen hebben we (de Europeanen) mooie kleren aangedaan, om de Afrikanen te eren. In de zaal was een lange tafel opgesteld, mede op grond van een gravure uit 1884. Er stonden flessen water met glazen

op, en schildjes met de namen van de landen. In 1884 was er geen Afrikaan bij, nu zaten aan de ene kant de vertegenwoordigers van de Europese landen, tegenover hen de vertegenwoordigers uit Afrika, allemaal in gelegenheidskleding.

Van de landen die in 1884-'85 in Berlijn waren ontbrak alleen Portugal. (Zeer helaas, want Portugal was toen een belangrijke deelnemer). Er waren enkele Amerikanen overgekomen, er was ook een zeer gemotiveerde man uit Turkije. Verder: België, Engeland, Frankrijk, Nederland, Duitsland, Oostenrijk-Hongarije, Italië, Zweden, Denemarken, Spanje. Een vrouw uit de Oekraïne met Russische achtergrond zat aan de tafel voor Rusland. Na een korte tijd van aanbidding leidde Roger Mitchell het schuld belijden door de Europeanen in. Het ene land na het andere sprak een schuldbelijdenis voor hun land uit. Sommige landen hadden veel te zeggen. Je kon merken dat er goed onderzoek was gedaan. Pieter en ik deden het voor Nederland. Elke schuldbelijdenis was diep, en noemde de schuld bij de naam. Hoe verder we kwamen, hoe overweldigender het werd. Er werd gehuild. Vooral door de Europeanen, maar ook bij Afrikaanse mensen liepen er tranen over de wangen. Elke schuldbelijdenis bevatte, in het Engels of het Frans, de woorden "'wij erkennen, wij belijden" en "Wilt u ons alstublieft vergeven?" tegenover God en tegenover de Afrikaanse gedelegeerden.

Het was zwaar. Ik dacht: er is niemand, geen land die dit ooit goed kan maken, dit is, menselijkerwijs, niet meer goed te maken. Onze enige hoop in dit alles, voor hen en voor ons, is bij het kruis van Christus.

Toen de Europeanen allemaal aan de beurt waren geweest nam Langton Gatsi het over van Roger Mitchell. Langton is een profeet uit Zimbabwe, een man met grote autoriteit, in zijn land, in Afrika en daarbuiten. Hij is lid van de Council, en was op kosten van ons ook bij elke council-vergadering aanwezig geweest de afgelopen zes jaar.

Langton begon met te spreken over hoe deze Afrikaanse leiders het gebeurde zijn gaan begrijpen, als een oordeel over de zonden van hun continent. De afgoderij, de voorouderverering en de immoraliteit en het onderlinge bloedvergieten hebben veroorzaakt dat God de verdeling van Afrika, en al de vreselijke zaken die daarmee samenhangen, heeft toegelaten. Die beweringen kun je als Europeanen alleen maar aanhoren, maar zelf nooit uitspreken. Het ontheft ons, Europese landen ook niet van onze eigen verantwoordelijkheid en onze schuld.

Nadat Langton gesproken had vroeg hij Afrikaanse broeders te antwoorden. Zij spraken vergeving uit!!! In gebed bevestigde Langton dit in de "hemelse gewesten" voor Gods aangezicht. Daarna verbrak hij, met grote autoriteit, eerst de vloeken die Afrikanen over Europa hebben uitgesproken, en daarna het juk dat op Afrika EN op Europa had gerust, door de geest van heerszucht. (Wanneer het ene land door de geest van heerszucht en controle over een ander land "regeert" zijn ze beiden, zij het op verschillende manieren, onderworpen aan die geest, die over beiden heerst.)

Het gebed waarin hij dat deed was dooernstig, maar naarmate hij het verder "doorbad" veranderde het en kwam er overwinning in, tot een grote vreugde! Op dat moment barstte in de hele zaal de vreugde los. Veel mensen hadden nog tranen op hun wangen, maar het was duidelijk dat er in de hemelse gewesten iets was verbroken en een nieuw iets was geboren. We stonden op, en over de tafel heen legden we onze handen in elkaar. Dat was een fantastisch gezicht! Een stuk of vijftig (2x vijftig) bruine handen die een gelijk aantal blanke handen vasthield, in een rij! We eindigen dit deel met heerlijke lofprijzing.

Na een pauze kwamen we opnieuw bij elkaar, de afgevaardigden opnieuw "aan de tafel" zoals we daarvoor hadden gezeten. De Afrikanen werd gevraagd wat ze zouden willen dat Europa voor hen zou gaan doen. Op welke wijze, en waarin, kunnen we trachten hen te steunen, te ondersteunen in de moeiten van hun land. Als council waren we tot de overtuiging gekomen, dat we niet kunnen zeggen: dank jullie voor je vergeving; dit was het dan. Er hoort bij, volgens 2 Samuel 21, dat we vragen: wat willen jullie dat we doen, waarmee kunnen we verzoening bewerken?

Elk van de Afrikaanse afgevaardigden heeft daar toen voor zijn/haar land op gereageerd en uitgesproken wat ze geloven dat een hulp zal zijn. De ene vertegenwoordiger was praktisch, de ander geestelijk, de meesten gemengd in hun verlangens voor hun land; het meest werd genoemd: gelijkwaardige behandeling, ook in de handel.

Pieter heeft op zich genomen het conferentie rapport en een overzicht van deze wensen op te stellen. In maart as komen we als council bijeen om de Heer daarover te zoeken. Wat kunnen we gaan doen, waar beginnen we? Het lijkt onwaarschijnlijk dat we, als voorbidders uit Europese landen, al de verlangens zullen kunnen vervullen. Maar we geloven dat er iets geboren is van Godswege dat echte en vele vruchten zal dragen. En dat de Heer ook zal gaan leiden en helpen in wat er gedaan kan worden. Hij kan geven dat er relaties gelegd

worden met sleutelpersonen die tot zegen zullen zijn, niet alleen financieel, maar ook qua kennis, hulpmiddelen enz. Wilt u meebidden hiervoor?

We geloven dat wat er gebeurd is ook voor Europa vrucht zal dragen. Dat er opening is gekomen voor meer geestelijke doorbraken. (Er blijft op veel terreinen nog veel over waar we ons, ook als land, van moeten bekeren, en waarover we schuld moeten belijden. Maar er is wel degelijk iets gebeurd ten goede voor dit land.)

De kosten voor deze verzoeningsconferentie zijn geheel gedekt. Ook de reis-en verblijfkosten voor de deelnemers uit Afrika zijn door de Europese council-leden en -donateurs betaald. Dat is ook een punt om voor te danken. Aan elk van de Afrikaanse vertegenwoordigers kon ook een gift meegegeven worden waarmee ze voor hun gezin cadeaus konden kopen toen ze weggingen.

DUTCH STATEMENT OF CONFESSION.

at the occasion of the Europe-Africa Reconciliation Conference, Berlin, 18-19 November 2005.

-- We, Christian representatives of the Kingdom of the Netherlands, acknowledge and confess, supported by the Dutch prayer movement and the Dutch Evangelical Alliance,

-- That we, from the mid -17th century, introduced in South Africa SLAVE TRADE as well as SLAVERY.

-- That we modelled APARTHEID. By this we created the lie that white people are superior to others. This resulted in a lack of respect for African people, for their intelligence and their culture, thus robbing them from their dignity.

-- That Dutch merchants were at the time of the Berlin Conference, with almost 50 trading stations, the most powerful commercial presence around the mouth of the Congo-river. For their trading purposes they demanded such goods from the Africans that the local agriculture and trading infrastructures were crushed, causing immense suffering. -- That we, at the (1884-) Berlin conference, did not support an English proposal to discuss the humanitarian aspects of the European presence in Africa, out of the attitude of contempt for the Africans, and to safeguard our commercial interests.

-- That in certain areas of Dutch, European and international diplomacy still the attitude of imperialism pervades.

Lastly, it is terrible that only now, more than a century after colonization and more than half a century after your independence we at last come to the acknowledgement of the wickedness of our ways. And even now there is only a limited national support.

We confess these sins to God, and to you, representatives from Africa, and we ask for your forgiveness.